

[Tholstrup.]

giver monopoltilsynet bemyndigelse til både at pålægge salgspflicht og fastsætte maksimalpriser. Selvom det i bemærkningerne til ændringsforslaget hedder, at beføjelsen må udøves med den største varsomhed, er det alligevel altfor risikabelt at give en sådan beføjelse.

Under første behandling fremdrog jeg det for landet uheldige mejeriproduktmonopol, som gennem letsindige langtidsaftaler unddrager landbruget store eksportindtægter, et tab, som anslås alene for i år til op imod 100 mill. kr.

I bilag 4 til betænkningen siger formanden for Andelsudvalget, Søren Overgaard, at det ikke tjener noget rimeligt formål at ville gennemtvinge en konkurrence mellem danske eksportører. Det har man åbenbart lyttet noget til, idet den ærede ordfører for udvalget sagde, at ifølge § 6 vil der ikke blive skredet ind overfor eksportvirksomheder m. v. Nu kan det godt være, at det ikke er helt rigtigt forstået, men jeg kan i hvert fald ikke se, at monopoltilsynet kan tillade noget sådant som det, der fandt sted overfor ostefabrikken Kavli, hvor det ligefrem blev forbudt visse mejerier at levere råvarer til denne ostefabrik, og tillade, at disse organisationer bestemmer, at alle landbrugsprodukter skal gå igennem organisationerne. Det er ikke muligt for et enkelt andelsmejeri i dag at gå ud af ringen uden at påføre sig selv store tab ved at miste retten til fonds og andre indbetalinger. Derfor bør vi af den højtærede handelsminister have at vide, om det stadig er tanken at tolerere sådanne overgreb af de store organisationer mod de små organisationer eller mod enkeltpersoner.

Da ændringerne ikke gør lovforslaget væsentlig bedre og på visse områder ringere og navnlig ikke tager hensyn til vore tidligere fremførte krav om næringsfrihed, vil vi finde det formålstjenligt at tage det forbehold, at vi ved tredje behandling vil stille vort den 13. januar 1954 fremsatte lovforslag om oprettelse af et næringsfrihedsråd som ændringsforslag til hele lovforslaget.

Et næringsfrihedsråd vil bl. a. få til opgave at påvise sådanne forhold, som hindrer eller hemmer etableringsfriheden, idet vi anser en let adgang til nyetablering især

for ungdommen for et af de vigtigste midler til at få konkurrenceprægede priser. En række af de gældende love, som er gennemført efter 1932 og især efter 1940, har direkte stillet sig i vejen for oprettelse af nye virksomheder og derved hindret den nødvendige blodfornyelse i landets næringsliv med det resultat, at for høje priser og avancer opretholdes på en lang række varer til skade for en sund udvikling og for reallønnen.

Ja, med disse ord kan jeg desværre ikke tilsige støtte hverken til ændringsforslagene eller til lovforslaget, som det foreligger. Jeg beklager, at de såkaldte liberalistiske partier har kunnet gå med til en sådan lovgivning, som hemmer den naturlige, sunde udvikling, der netop kunne give konkurrenceprægede priser og et sundt erhvervsliv.

Økonomi- og arbejdsministeren (Krag):

Med en blanding af tilfredshed og skuffelse har jeg for mit vedkommende fulgt forhandlingerne i det nedsatte udvalg frem til den anden behandling, der her finder sted. Det er klart, at meget af det, der her er opnået, må vække tilfredshed. Vi har, som der er blevet gjort opmærksom på fra forskellig side, i stedet for skiftende krisebetonede prislovsbestemmelser fået en varig monopollov. Jeg tror også, at vi trods de mangler, denne lov måtte have, må erkende, at der er sket et stort fremskridt, og at vi har fået midler til på betryggende måde at værne mod urimelige og skadelige virkninger af monopoler, aftaler, konkurrencebegrænsninger m. v. En anden ting, man må være tilfreds med, er, at den betænkning, der er afgivet, og de ændringsforslag, der er stillet, er tiltrådt af alle de fire store partier. Man kan næppe se bort fra, at en så bred tilslutning vil få indflydelse på den modtagelse, loven vil få hos erhvervslivet.

Jeg er også glad for, at man på mange og betydende punkter har fulgt det oprindelige forslag, men samtidig kan det ikke nægtes, at det giver anledning til nogen skuffelse, at man på visse punkter har fraveget det oprindelige forslag.

Jeg skal ikke gå stærkt i enkeltheder med hensyn til de enkelte paragraffer; det har udvalgets ordfører og de forskellige partiordførere jo allerede gjort.

Jeg tror, at den største forringelse, der er sket, er, at lovforslagets § 10 er faldet ud,